Kajaanin kaupunki
Varhaiskasvatus

PÄIVITETTY 6/2021

VANAMON PÄIVÄKODIN

VUOSISUUNNITELMA

toimikausi 2021-2022

Oikeudenmukaisuus

Turvallisuus

Suvaitsevaisuus

Luottamus tulevaisuuteen

Perustehtävä ja arvot

Kajaani luo asukkaille, yrityksille ja yhteisöille hyvinvointia, turvallisuutta, sujuvaa arkea sekä menestymisen edellytyksiä.
Arvojamme ovat oikeudenmukaisuus, suvaitsevaisuus, turvallisuus, luottamus tulevaisuuteen.

Arvot toimintatapoina

Edistämme hyvinvointia tekemällä päätöksiä oikeudenmukaisesti.
Toimimme avoimesti ja läpinäkyvästi.
Kunnioitamme ja edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.
Arvostamme yksilöllisyyttä ja koemme erilaisuuden voimavarana.
Suhtaudumme toisiimme ennakkoluulottomasti ja arvostaen.
Panostamme turvalliseen ja terveelliseen ympäristöön.
Haluamme tehdä jokaisesta päivästä turvallisen.
Tahdomme mahdollistaa sujuvan arjen.
Edistämme kaupungin elinvoimaa myös tulevaisuudessa.

Sisällys

KAJAANIN KAUPUNGIN TAVOITTEET- 4 kasvuteemaa 4
Hyvää elämää älykkäässä kaupungissa 4
Resurssiviisautta luontokaupungissa 4
Tulevaisuus nuorissa 5
Osaajista elinvoimaa 5
MONITAHOARVIOSTA NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET 6
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS 9
Varhaiskasvatuksen arvoperusta 10
TIIMISOPIMUS 11
Leikki 14
Pedagoginen dokumentointi 16
Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys 17
Arviointi 18
Monilukutaito ja tieto- ja viestintätekninen osaaminen 19
LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN 25
AJATTELU JA OPPIMINEN 25
KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU 25
ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT 26
MONILUKUTAITO JA TIETO- JA VIESTINTÄTEKNINEN OSAAMINEN 28
OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN 27

KAJAANIN KAUPUNGIN TAVOITTEET- 4 kasvuteemaa

Hyvää elämää älykkäässä kaupungissa

- Palveluiden riittävä määrä ja palveluiden läheisyys- helpottaa perheiden arkea
- Tuotamme laadukkaita palveluita, jotka vastaavat asiakkaiden tarpeisiin
- Teknologian hyödyntäminen huoltajien osallisuuden lisäämisessä
- Teknologian hyödyntäminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa - laaditaan varhaiskasvatuksen TVT -strategia
- Tuki lapselle ja perheelle järjestetään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa
- Kulttuuritoiminnan edistäminen varhaiskasvatuksen toiminnassa (taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia)
- Osallistuminen valtakunnalliseen Ilo kasvaa liikkuen- toimintaan

Näin toimimme:

Joka ryhmässä yhteiset drive kansiot valituin teemoin (leikki, liikunta, kädentaidot, retket)

Teemme yhteistyötä alueen perheohjaajan kanssa mm. mukana vasukeskusteluissa tarvittaessa.

Olemme mukana liikunnan osalta Pienet askeleet- ohjelmassa.

Resurssiviisautta luontokaupungissa

- Luonto on yksi varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen oppimisympäristö
- Tavoitteena on vahvistaa lasten luontosuhdetta ja vastuullista toimimista ympäristössä sekä ohjata heitä kohti kestävää elämäntapaa
- Toimitaan paljon luonnossa ja lähiympäristössä: luodaan juuret Kajaaniin kotikaupunkina.
- Harjoitellaan kierrättämistä ja lajittelua yhdessä lasten kanssa
- Hankinnoissa huomioidaan kestävä kehitys ja vastuullisuus, kestävyys ja kierrättäminen
- Juhlissa suositaan aineettomia lahjoja ja ohjelmaa

Näin toimimme:

Viikottaiset metsäretket, joissa lasten osallisuus korostuu kysymyksin ja ihmettelyn muodossa.

Ekokurren vierailu talvi 2022.

Lajittelemme lasten kanssa biojätettä ja viemme lähialueen kierrätyspisteeseen mm. lasia,pattereita.

Lapset osallisena oman pihan ja lähiympäristön roskien keräämisessää.

Tulevaisuus nuorissa

- Lasten osallisuus on pysyvä varhaiskasvatuksen painopistealue. Osallisuuden kautta jokainen lapsi tulee huomioiduksi omana itsenään ja omien vahvuuksiensa kautta.
- Sitoudutaan ohjaamaan opiskelijoita: tet-harjoittelijat, lähihoitajat, sosionomi ja vaka- opettajat
- Tehdään yhteistyötä oppilaitosten kanssa.
- Sitoudutaan hyvään perehdyttämiseen uusille työntekijöille. Järjestetään perehdytystilaisuus syksyisin.
- Annetaan mahdollisuus työssä onnistumiseen.
- Huolehditaan työhyvinvoinnista.

Näin toimimme:

Vahvuus Varis- korttien hyödyntäminen lasten itsetunnon vahvistamisessa.

Lasten osallisuus huomioidaan leikeissä ja eri sisältöalueiden toiminnan totetuksessa. Tiimeissä käytössä oma lapsi havainnointivihko. Lasten kokoukset/äänestys, joissa jokainen tulee kuulluksi.

Päiväkodissa on oma opiskelijoiden yhdyshenkilö. Johtaja vastaa uuden työntekijän sekä opiskelijoiden perehdyttämisestä. Päivitetyn perehdytyskansion hyödyntäminen perehdytyksessä.

Osaajista elinvoimaa

- Pätevän työvoiman saannista huolehtiminen: osallistutaan rekrytointitilaisuuksiin yliopistoissa ja muissa oppilaitoksissa.
- Luodaan positiivista kuvaa Kajaanin varhaiskasvatuksesta monipuolisella markkinoinnilla ja viestinnällä.
- Laaditaan henkilöstölle täydennyskoulutus suunnitelma (vuosikello). Henkilöstölle järjestetään ajankohtaisia ja laadukkaita koulutuksia.
- Osaamisen tunnistaminen, arvostaminen ja hyödyntäminen.
- TVT- osaamisen lisääminen koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle.

Näin toimimme:

Tuetaan koulutuksiin osallistumista mm. alle 3v. pedagogiikka, ea-koulutukset, tvt-taidot. Välitetään hallintoon tietoa koulutustarpeista ja toiveista.

Jaamme talon sisällä osaamista täsmäkoulutuksin mm. tvt-taitojen opettaminen omassa yksikössä. (esim. kuvien siirto, puppet edu sadutuksessa)

MONITAHOARVIOSTA NOUSSEET JA KEHITTÄMISKOHTEET

VAHVUUDET

Yksikkömme vahvuudet
Yhteisöllinen, joustava toimintatapa ryhmien välillä luo lapselle turvallisen arjen ja koko talon resurssien oikein kohdentaminen tukee samalla henkilöstön työssäjaksamista. Pienen päiväkodin etuna perheet ja henkilöstö tulevat toisilleen helpommin tutuiksi.
Näin toimimme + tarkennus tiimiin: Hyvä työvuorosuunnittelu takaa pedagogisen toiminnan toteutumisen parhaalla mahdollisella tavalla. Lapsiryhmän ulkopuolisille töille on mietitty etukäteen aika ja paikka. Esimies vastaa resurssien riittävyydestä ryhmissä.
Arviointi Onko työvuorosuunnittelulle resurssoitu riittävästi aikaa. Yleensä, miten oman työn organisointi ja tehokkuus ovat toteutuneet? Onko henkilöstöresusrsseja käytetty tehokkaasti henkilöstövajeessa (sijaisten palkkaus).

Yksikkömme kehittämiskohteet
Hyvän työilmapiirin vaaliminen: työilmapiiri kysely+uusi vuorovaikutus sopimus sen pohjalta. Informaation kulkua tukevista työtavoista sopiminen ja niiden ylöskirjaaminen tiimisopimukseen. Uuden työntekijän perehdyttäminen; vastuiden jako.
Näin toimimme + tarkennus tiimiin: Tiimeille syksyllä ja keväällä työ ilmapiiri -kysely. Laaditaan ”Hyvä työkäyttäytymisen etiketti”. Talon palaverissa keskustellaan tarvittaessa esille nousseista asioista/yhteisistä pelisäännöistä ratkaisukeskeisesti. Työntekijän oma aktiivisuus lukea kahvihuoneessa olevaa informaatiota/kysyä asioista asianosaiselta korostuu.
Arviointi Henkilöstön ”puumerkit” tiedotteiden/muistioiden/koulutusmateriaalin lukemisesta. Työilmapiiri-kyselyn läpikäynti työyhteisön kanssa. Onko talon palavereissa keskusteltu työhyvinvointiin liittyvistä asioista?

MONITAHOARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Huoltajien osallisuuden lisääminen
Näin toimimme + tarkennus tiimiin Joka ryhmässä oppimisen alueet esillä seinällä(puut tai tiimin oma versio) ja niitä päivitetään kauden aikana. Oppimisen sisältöalueisiin liittyvistä arjen toiminnoista otetaan kuvia drivekansioon sekä lähetetään viestillä huoltajien nähtäväksi.
Arviointi Vanhempien palaute kansioiden käytöstä esim. google forms kyselyn avulla.

Kiusaamisen ehkäiseminen + toiminnasta tiedottaminen huoltajlle
Näin toimimme + tarkennus tiimiin Aikuisen välitön läsnäolo ja tilanteiden ennakointi ryhmässä ehkäisevät tehokkaasti kiusaamista. Tiimisopimuksessa sovittuihin kiusaamista ehkäiseviin työtapoihin ja vastuun jakoihin sitoutuminen. Tunne -ja sosiaalisia taitoja kehittävän materiaalin käyttö Tarvittaessa tiimissä laaditaan kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma.
Arviointi Onko tiimisopimuksiin kirjattu kiusaamista ehkäiseviä käytäntöjä/ vastuita ja onko niitä arvioitu kauden aikana? Tunnemateriaalin käyttö: mitä on käytetty ja miten säännöllisesti?

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS

K

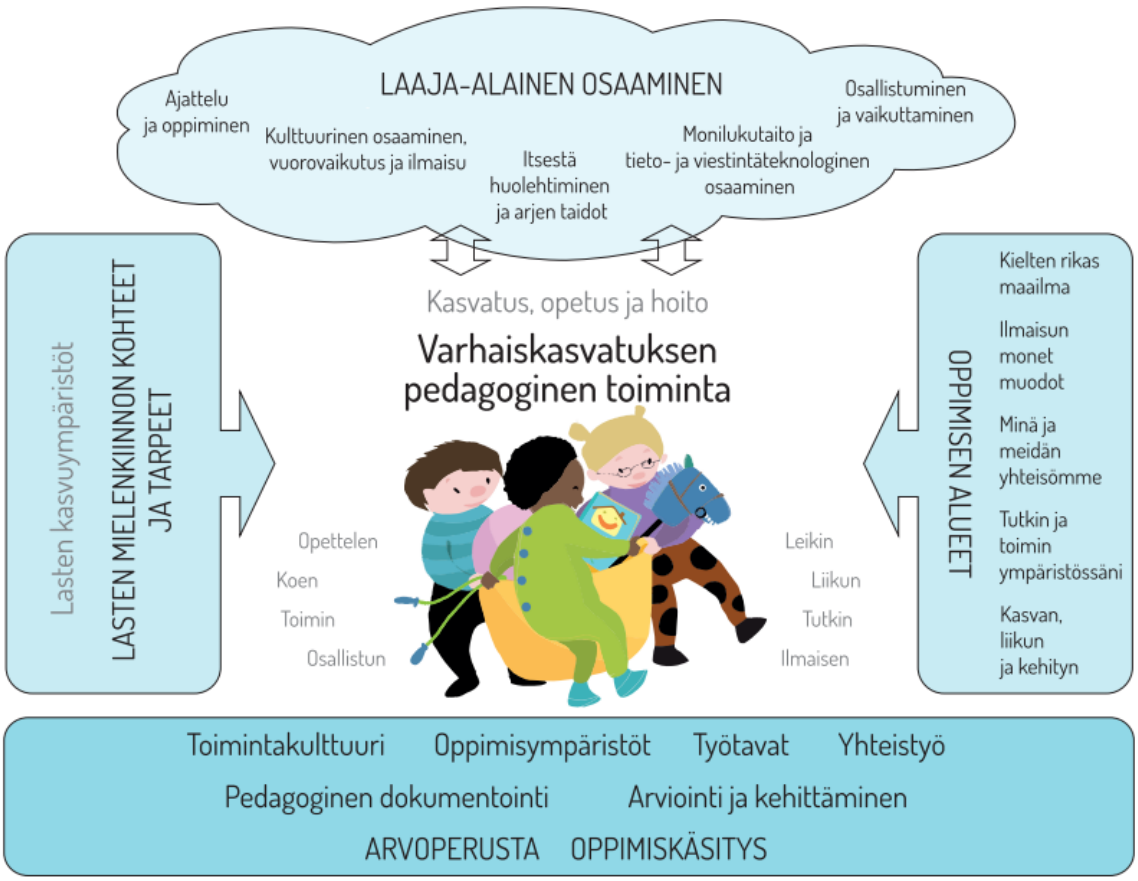

Varhaiskasvatuksen arvoperusta

Lapsuuden itseisarvo
Miten arvo näkyy toiminnassaame: Jokaista lasta arvostetaan omana ainutlaatuisena itsenään. Kasvattajat ovat arjessa lapsille läsnäolevia, mikä mahdollistaa jokaisen lapsen sensitiivisen kohtaamisen.

Ihmisenä kasvaminen
Miten arvo näkyy toiminnassamme: Opettelemme arjessa hyviä käytöstapoja ja toisen huomioon ottamista.Käytämme lasten vuorovaikutus- ja tunnetaitojen opetteluun erilaisia materiaaleja lapsen ikätaso huomioiden. Puutumme heti kiusaamiseen ja käsittelemme asian lapsen kanssa.

Lapsen oikeudet
Miten arvo näkyy toiminnassaame: Lapsen päivä on rakennettu niin, että lapsella on aikaa leikkiä ja ulkoilla jokapäivä.Joka ryhmässä tuetaan lasten osallisuutta ja mielipiteen ilmaisua käyttämällä pcs kuvia arjen eri tilanteissa.

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
Miten arvo näkyy toiminnassaame:Jokaiselle lapselle luodaan onnistumisen kokemuksia.Lapsia kohdellaan tasavertaisesti kehitystasoon, kulttuuritaustaan, uskontoon tai sukupuoleen katsomatta.

Perheiden monimuotoisuus
Miten arvo näkyy toiminnassaame:Toimimme ammatillisesti ja kunnioitamme perheiden monimuotoisuutta (eri perhemuodot, mamu, kriisiperheet)Teemme yhteistyötä perheohjaajan kanssa perheiden tueksi.

Terveellinen ja kestävä elämäntapa
Miten arvo näkyy toiminnassamme: Vasukeskustelussa perheiden kanssa keskustelemme myös terveistä elämäntavoista (säännöllinen arkirytmi, ruokailu, liikunta, uni) ja niiden merkityksestä lapsen kasvuun ja kehitykseen. Käymme viikottain lähiluonnossa, jolloin lapselle muodostuu myönteinen suhde luontoon. Hyödynnämme luonnonmateriaalia toiminnassamme. Lajittelemme jätteitä ja kiinnitämme huomiota ruokahävikkiin (lapselle sopivat annoskoot).

TIIMISOPIMUS

TIIMIN NIMI:

TIIMIN JÄSENET:

TIIMIN VETÄJÄ:

TIIMIN JÄSENTEN VASTUUALUEET:

TIIMIN KÄYTÄNTEET, SOPIMUKSET JA YHTEISET PELISÄÄNNÖT:

TIIMIN KEHITTÄMISKOHTEET

Kehittämiskohde 1 + arviointi
Kehittämiskohde 2 + arviointi
Kehittämiskohde 3 + arviointi

MITEN TIIMISSÄ HUOLEHDITAAN JA YLLÄPIDETÄÄN TYÖHYVINVOINTIA

Yhteistyösuunnitelma veon kanssa

Veon kanssa sovitut yhteistyökäytänteet ja toimintamallit

Koko talolle sovittu yleisen tuen kehittämiskohde, joka kirjattu tiimisopimuksiin.

Lapsen tilanteen kartoitus lomakkeet tiimeihin.

HAVAINNOINTI KÄYNNIT:

Syksyllä/keväällä yksi ryhmäkäynti.

Lapsen havainnointikäynnit ennen vasu keskustelua sovittu.

Tiimien tiimisopimuksiin kirjaukset veo yhteistyöstä.

Veo työpari käynnit kolme kertaa toimikaudessa.

Esioppilaille tarjotaan osa-aikaista erityisopetusta 3-8 kertaa/ryhmä

Arvio yhteistyön toteutumisesta

Onko talossa yleisen tuen kehittämiskohdetta viety eteenpäin?

Onko tiimisopimukseen kirjattu veo yhteistyökäytänteet ja toimintamallit?

Onko sovitut asiat toteutuneet lomakkeiden ja sovittujen veo käyntien suhteen?

Leikki

Esim. Leikin havainnointi, aikuisen rooli leikissä (ohjaus, havainnointi, rikastaminen, leikkijä jne.), pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen, lelujen saatavuus (yhteiskäyttö, kuvitettu mahdollisuudet), oppimisympäristöjen kehittäminen, lapset mukaan lelujen tilaamiseen, omien leujen mahdollisuus, leikin lisääminen kaikkiin hetkiin, juonellinen leikki, pitkäkestoisen leikin mahdollisuus, leikkimahdollisuudet ulkona, lähiympäristön hyödyntäminen.

Näin toimimme:

- Joustava päiväjärjestys, jossa lasten leikkitoiveita kuunnellaan ja pienryhmätoiminta takaa leikkirauhan ja ajan lapselle.
- Lähialueiden puistot sekä metsät leikkiympäristönä.
- Aikuinen aidosti läsnä lasten leikissä. Aikuinen rikastuttaa leikkiä, tukee lapsen oppimista ja tunnetaitoja leikin avulla. Aikuinen turvaa leikkirauhan (pienryhmät ja pitkäkestoinen leikki) ja mallintaa leikkiä.
- Leikkiympäristöjen kehittäminen luomalla uutta ja uudistamalla ympäristöä lasten havainnoinnin ja toiveiden perusteella.
- Leikkejä kuvataan ja videoidaan. Dokumentoinnin avulla arvioidaan ja kehitetään aikuisten toimintaa/osallistumista leikkiin sekä havainnoidaan lasten leikkiä.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Leikin valintataulu käyttöön.
- Leikkivälineiden kuvat koreihin tms.
- Pienryhmätoiminta lisää lapsen osallisuutta.
- Aikuisen aito läsnäolo leikissä havainnoijana ja keräämässä tietoa lasten mielenkiinnon kohteista.
- Aikuinen huomioi, että kaikki pääsevät osalliseksi leikkiin tai taataan leikkirauha yksin tai kaverin kanssa.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

Unikot:

- Toimimme pienryhmässä
- Jokaisesta lapsesta kuvia leikkitilanteista
- Käytämme lähiluontoa leikkiympäristönä
- Kasvattaja auttaa lapsia leikkien valinnassa (kuvitetun leikkitaulun käyttö apuna).
- Kasvattaja rikastuttaa leikkejä havainnoimalla leikkiä ja kuuntelemalla lasten toiveita.
- Aikuisen läsnäolo ja pienryhmätoimita takaa leikille rauhan ja pitkäjänteisyyden.

Sinikellot:

- Leikkitaulu esille, pcs-kuvien käyttö ja vanhemmille viikkosuunnitelma esille.
- Aikuinen aktiivinen leikissä.
- Leikkiympäristön muokkaaminen teeman ja/tai lasten toiveiden mukaan.
- Lähiympäristön hyödyntäminen leikkiympäristönä.
- Pienryhmätoiminta tilanteen mukaan.
- Pedagogista dokumentointia valokuvien, videoiden ja havainnointivihkon avulla.
- Arviointilomakkeen käyttäminen.

Mintut:

- Eskarit ja viskarit ulkoilu ja toiminta porrastetusti aamupäivällä. Iltapäivisin Mintut jakautuvat pienryhmiin hyödyntäen päiväkodin tiloja.
- Retkeillään säännöllisesti eri maastoissa.
- Aikuinen on tarvittaessa mukana rikastuttamassa leikkiä olemalla läsnä. Mahdollistetaan aikuiselle leikkirauha lasten kanssa ilman ulkopuolista häiriötä.

- Dokumentoidaan leikkejä kuvaamalla, videoimalla ja havainnointivihkoon kirjaamalla, joita käydään yhdessä tiimin ja vanhempien kanssa läpi.
- Kannustetaan ja ohjataan lapsia siistimään jäljet omille paikoilleen leikin loputtua tai tarvittaessa mahdollistetaan leikin jatkuminen seuraavaan kertaan.

Arviointisuunnitelma + arviointi

- Onko aikuinen ollut aktiivisesti läsnä lasten leikissä?
- Onko pcs -kuvat otettu käyttöön?
- Onko pienryhmätoiminta ollut säännöllistä?
- Miten leikkiympäristöä on kehitetty?
- Onko leikkiä kuvattu ja arvioitu (onko jatkuvan arvioinnin kaavaketta käytetty)?

Pedagoginen dokumentointi

Esim. lasten vasut arjen työkaluksi, lapsikohtaisen materiaalin kerääminen (kansio, sähköinen kansio, vihko jne.), kirjaaminen, videointi, valokuvaaminen, haastattelut, aikuisten havainnot, keskustelut, lasten osallisuus, aikaa ihmettelylle, aikaa pohdinnalle, esille asiat joita ollaan jo tehty, pedagoginen dokumentointi kaikkien vastuulla, arjen tilanteiden dokumentointi + tiimipalavereissa dokumenttien hyödyntäminen, jatkuvuus, vasujen koontilomake käyttöön, käsitteen ”pedagoginen dokumentointi” avaaminen kaikille.

Näin toimimme:

Vasujen koontilomekkeet käytössä. Jokaiselle lapselle tehdään oma kansio. Kerrääme lasten tuottamaa materiaalia (esim. perinteinen kansio, Drive kansio, kuvakollaasi, jne) jolla teemme oppimista näkyväksi. Pedatiimit käytössä. Talon palavereissä keskustelua pedagogisesta dokumentoinnista. Pedagogisen dokumentoinnin seinä esillä ryhmässä. Joka ryhmässä tehdään pedagogiikaa näkyväksi kuvin huoltajille näkyväksi (sisältöalue puut, vasu seinä).
Kirjaamme lapsen toimintoihin liittyviä havaitoja.
Teemme Google Forms kyselyn pedagogisen toiminnan näkyväksi tekemisestä huoltajille. Kotikirjeessä avataan myös pedagogista toimintaa vanhemmille.

Miten osallisuus huomioidaan?

Huomioimme julkaisuluvan lasten töiden esille laitossa, kasvattajat kirjaavat läsnäolo hetkistä tehtyjä havainnointeja. Vastuiden jakaminen tiimi kesken ja kirjaaminen tiimisopimukseen.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Unikot:

- Koontilomake käytössä
- Lasten tuottamat materiaalit kansioon
- Kuvakollaasit puhelimella koteihin
- Vasu seinä; perheiden nähtävillä oppimisen alueet (puu kuvataulut).
-

Sinikellot:

- Pedagogisen dokumentoinnin seinällä lasten tuotoksia eri tiloissa.
- Vasujen koontilomake käyttöön ja yksilölliset tavoitteet huomioidaan toiminnassa.
- Pedagogiikka näkyväksi valokuvin vanhemmille jokaisen lapsen omaan Drive -kansioon.
- Oppimisen aluepuut esille eteiseen.
- Havainnointien kirjaaminen havainnointivihkoon.

Mintut:

- Lasten Vasu-keskustelut kaksi kertaa vuodessa huoltajien ja tarvittaessa muiden asiantuntijaryhmien kanssa.
- Tehdään lapsille kuvista Drive-kansio.
- Pedatiimit n. kerran kuukaudessa ja VEO:t mukana kolme kertaa toimintakaudella.
- Ryhmän pedagogiikka esille tuulikaapin seinälle vanhemmille (sateenkaari)
- Havainnoidaan lapsen arkea kuvaamalla, videoimalla ja kirjaamalla havainnointivihkoon.
- Tiedotetaan ryhmän toiminnasta huoltajille kirjeellä.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Arviodaan, mitkä pedagogisen dokumentoinnin välineet ovat toteutuneet ja mitkä eivät/miksi eivät toteutuneet?

Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys

Esim. Vahvuusvaris + muut positiivisen pedagogiikan materiaalit, Piki-materiaali, draama (pöytäteatteri, esitykset, käsinuket jne.), asioiden käsittely silloin kun asia on ajankohtainen, tunnemittarit, vahvuudet toiminnan keskiössä, myönteisen palautteen antaminen lapsille ja aikuisille, vahvuuksien säännöllinen läpikäynti, ystävällisten tekojen kerääminen, lapsi apuopeksi (itsetunnon ja rohkeuden vahvistaminen), Fanny-kirjat, aikuisen malli, tunteiden sanoittaminen, toiminnan ennustettavuus

Näin toimimme: Tunte- ja vuorovaikutustaitojen tukeminen: Käytämme päivittäin tunteiden sanoittamisen tukena myös tunnekuvia.
Vahvistetaan lapsen itsetuntoa ja teemme vahvuudet näkyväksi: aiheeseen liittyvät kirjat (esim. Ympyräiset, Fanny) ja muu materiaali: Huomaa hyvä! kortit, Askeleittain, Piki, draaman kautta pöyttäteatteri, käsinuket. Lisäksi laulut.
Miten osallisuus huomioidaan? Eri sisältöalueissa (liikunta, kädentaidot jn.) lapsi saa kannustusta ja kehua. Huomioidaan lasten mielenkiinnon kohteet. Lapset huomioidaan sensitiivisesti yksilöinä.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Unikot:

- Pöytä teatteri esitys Kaikista rakkain
- Tunnemittari käytössä
- Viitotturakkaus materiaali
- Harjoitellaan tunne- ja sosiaalisia vuorovaikutustaitoja arjen eri tilanteissa aikuisen toimiessa esimerkkinä (pcs-kuvat,sanoitus,mallinnus).

Sinikellot:

- Käytetään päivittäin tunteiden sanoittamista ja otetaan tunnekuvat (pcs-kuvat ja tunnekuvat) käyttöön.
- Ohjataan konkreettisesti lasta olemaan toiselle kiva kaveri, vuorovaikutustaitojen tukeminen.
- Vahvistetaan lapsen itsetuntoa kehumalla ja kannustamalla, annetaan lapsen itse yrittää ja onnistua.
- Jokainen lapsi kohdataan sensitiivisesti yksilöinä.

Mintut:

- Käytetään erilaisia kuvia esim. PCS-kuvia tunne- ja vuorovaikutuksen tukemiseen päivittäin. Kuvat esillä ryhmän eri tiloissa.
- Annamme myönteistä palautetta päivittäin lapsille ja aikuisille.
- Aikuinen myönteisenä esimerkkinä lapsille.
- Lasten eri tunnetilat huomioidaan (esim. ilo, suru, ikävä, viha) ja niihin vastataan käyden ne läpi joko lapsen tai lapsiryhmän kanssa tilanteesta riippuen.
- Ennakoidaan mahdollisia ristiriitatilanteita (esim. pienryhmätoiminta, porrastus, päivästruktuuri)
- Draamaa eri muodoissa (esim. pöytäteatteri)

Arviointisuunnitelma ja arviointi:
Mitkä materiaalit ovat olleet käytössä ja onko tunne- ja vuorovakutustaitoja vahvistettu suunnitelmallisesti/ säännöllisesti?

Arviointi

Esim. peukuttaminen, vihreä/punainen merkki, tunnehyrrä (Oppi ja Ilo), tunnemittarit, kuvat, muistot näkyviksi, keskustelut lasten kanssa, lasten ideat näkyviksi, numeroarvioinnin harjoittelu, huoltajien palautteen käsittely ja huomiointi, oman työn videointi ja arviointi, arviointimateriaalin hyödyntäminen (esim. Parrila), lapset mukaan videoidun materiaalin arviointiin, lapsen kanssa tekeminen ”pilkotaan” ja arvioidaan, omat kyselyt (esim. Google Forms), saduttaminen, lapsen aito kuunteleminen, arviointia jokaiseen tiimipalaveriin, itsearviointilomakkeen käyttö, toimintakulttuurin kehittämistavat

Näin toimimme: Joka ryhmässä tuodaan lasten mielenkiinnon kohteet esille(esim. idea puu). Keskustelemme ja kannustamme lasta itse arvioimaa kasvattajan kanssa yhdessä miten toimita sujui (esim. tunnekuvien avulla, peukkua näyttämällä jne). Lapsen aito kuunteleminen. Videoinnin käyttö arvioinnin tukena. Tiimien arviointimenetelmät: itsearviointilomaketta, työilmapiiri-kysely sekä tiimityön arviointilomake.

Miten osallisuus huomioidaan?

Lastenkokouksissa käydään syvemmin läpi esim. miten tuokio sujui, minkä ”arvosanan” lapset antavat toiminnalle.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Unikot:

- Havainnointivihko: kirjaaminen kuuluu kaikille.
- Jatkuvan arvioinnin kaavake (leikki, tunne- ja vuorovaikutustaidot, pedagoginen dokumentointi) apuna arvioinnissa
- Arviointi menetelmät: Idea puu, tunnekuvat, tunne mittari
- Henkilökohtainen itsearviointi lomake käyttöön
- Työilmapiirikysely henkilöstölle syksy/kevät
- Tiimin arviointilomake

Sinikellot:

- Arviointi tapahtuu lapsia havainnoimalla ja isommilta lapsilta kysymällä, onko lapsi innostunut toiminnasta vai ei?
- Videoinnin käyttö arvioinnin tukena kerran syksyn ja kevään aikana.
- Arviointi tiimipalaverissa ja itsearvointia (lomake).
- Huoltajien palautteen huomioiminen.

Mintut:

- Kannustetaan lasta keskustelemaan sekä arvioimaan omaa ja ryhmän toimintaa (sanallisesti, tunnekuvat, peukku)
- Pysähdytään aidosti kuuntelemaan lasta.
- Huoltajien palaute toiminnasta (haku- ja tulotilanteissa ja Vasu-keskusteluissa)
- Videoidaan arjen tilanteita (esim. leikkitilanne) ja katsotaan video lasten kanssa yhdessä.
- Sadutetaan säännöllisesti (esim. lasten töistä)
- Arvioidaan ryhmän toimintaa rakentavasti tiimipalavereissa.
- Itsearviointilomake tulossa.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- Miten tiimin jäsenten itsearviointi toteutettiin?
- Onko työilmapiirikyselyn tuloksista laadittu henkilöstölle talon vuorovaikutukseen liittyen
- ”Hyvän työkäyttäytymisen etiketti” v. 2021-22 ?

Monilukutaito ja tieto- ja viestintätekninen osaaminen

Esim. harjoitellaan kriittistä lukutaitoa, keskustellaan ikärajoista, tartutaan lasten aloitteisiin, huolehditaan lasten tietosuojasta, tutustutaan lasten digitaaliseen maailmaan, tarjotaan vain ikätasoon sopivaa sisältöä, laitteet lasten saatavilla, laitteiden toimivuuden varmistaminen, työskentelyasennot, äänenvoimakkuus, näytönkirkkaus, tiedonhaku yhdessä lapsen kanssa, arjen teknologiaan tutustuminen, kuvien ja videoiden hyödyntäminen, medialukutaito, myönteinen suhtautuminen digitaalisiin ympäristöihin, digitaalisten ympäristöjen hyödyntäminen lasten osallisuuden vahvistamisessa, henkilöstön osaaminen, laitehuolto yhdessä lasten kanssa, tutustutaan näppäimistöön ja yleisimpiin symboleihin, käyttö osana oppimisen tukea, sovelluksiin tutustuminen, pedagoginen dokumentointi

Näin toimimme:

- PCS-kuvat struksturoimassa lasten päivää ja itseohjautuvuutta.
- Harjoitellaan monilukutaitoja (liikennemerkit, symbolit)
- Drivessa lasten drivekansiot, joissa kuvia lasten päivästä ja yhteisistä tapahtumista.
- Tiedotusasioissa whatsapp vanhemmille
- Sosiaalinen media käytössä mm. Vanamon facebook sivut.
- Tabletin käytön ja tiedonhaun opettelua yhdessä lasten kanssa ja sen hyödyntäminen arjessa.
- Tvt-osaamisen jakaminen työkaverille tarvittaessa mentoroiden.
- Lasten materiaalien esille laitosta kysytään lupa.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Vasu keskusteluissa näytetään vanhemmille kuvia /video lapsen päiväkotiarjesta.
- Vanhemmille jaetaan drive-kansiot Qr-koodin kautta vähintään kaksi kertaa vuodessa syksyllä ja keväällä.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Unikot:

- Struktuuri apuna päivän kulun hahmottamisessa
- Hyödymme ipadia lasten mielenkiinnon kohteiden pohjalta tiedon hakemisessa
- Kuvakollaasien tekeminen ja lähettäminen huoltajille
- eri sisältöalueilta kuvakollaasi ulkoeteisessä perheiden nähtävänä.

Sinikellot:

- Pcs-kuvat esille lapsille päivästruktuuri ja huoltajille viikkosuunnitelma.
- Jokaisella lapsella oma Drive -kansio valokuville ja videoille.
- Tuodaan toimintaa esille aktiivisesti sosiaalisessa mediassa.
- Hyödynnetään lasten kanssa tablettia esim. lauliksella ja oppimisvälineenä.
- Käytetään Whatsapp -sovellusta viestintävälineenä huoltajille.
  Luetaan yhdessä kirjoja, lorutellaan, lauletaan.

Mintut:

- pcs-kuvat strukturoimassa lasten päivää.
- i pad käytetään tiedon hakemisessa yhdessä lasten kanssa.
- lasten kuville ja videoille omat drive-kansiot. Jaetaan kahdesti vuodessa.
- päivittäin kuvia lasten arjesta puhelimitse
- whats´ app -ryhmä huoltajille tiedotus asioissa.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- Onko joka ryhmässä päivästruktuuri käytössä?
- Mitä tvt-taitoja henkilöstö on oppinut toimikauden aikana.

OPPIMISEN ALUEET

ILMAISUN MONET MUODOT

OPPIMISEN ALUEET

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

OPPIMISEN ALUEET

KIELTEN RIKAS MAAILMA

OPPIMISEN ALUEET

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

OPPIMISEN ALUEET

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

AJATTELU JA OPPIMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Unikot:

- Lapsilta tulleet idea jatkojalostetaan toimintaan
- Lasten leikeistä otetaan lyhyt video vasu keskusteluun näytettäväksi
- Havainnointivihkon käyttö
- Vastuiden jako listattu tiimisopimukseen
- Huomaa hyvä! toimitakorttien käyttö sekä Ympyräiset kirjat
- Tunnetaitoja vahvistavat kuvakirja/musiikkit sekä tunnekuvien käyttö

Sinikellot:

- Ihmetellään, oivalletaan, tutkitaan ja opitaan yhdessä lasten kanssa.
- Nimetään asioita ja tuetaan lapsen kielellistä kehitystä.
- Iloitaan lasten onnistumisista ja harjoitellaan tunnetaitoja.
- Tabletin käyttö oppimisvälineenä, esim. asioiden nimeäminen.
- Leikkitaulun avulla lapsi saa itse valita mitä hän haluaa leikkiä.

Mintut:

- Toiminnan suunnittelussa huomioidaan lasten osallisuus: yhteiset keskusteluhetket ja kokoukset lapsilta nousevista kiinnostuksen kohteista.
- Toiminnan pedagoginen dokumentointi (kuvat, videot ja havannointivihko)
- Fanny-sarjan käyttöönotto ja Askeleittain-materiaali osittain tunnetaitojen harjoittelemiseen.

KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Unikot:

- Käymme kirjastoautolla säännöllisesti
- Huomioimme sisältöalueissa vuoden kalenterijuhlat
- Syntymäpäivät huomioidaan, synttärisankarin osallisuus vahvasti esillä.

Sinikellot:

- Kohdataan kaikki perheet samanarvoisesti, taustasta riippumatta.
- Osallistutaan eri kulttuuritapahtumiin mahdollisuuksien mukaan.
- Huomioidaan kalenterijuhlat päiväkodin arjessa.
- Huomioidaan lasten syntymäpäivät, syntymäpäiväsankari saa esittää toiveensa lauluista tms.

Mintut:

- Osallistutaan kaupungin tarjoamaan kulttuuritarjontaan (esim. Kirjastoauto, museot, Silmut) mahdolliset rajoitukset huomioiden.
- Huomioidaan kalenterijuhlat, eri kulttuurit sekä erilaiset perheet.
- Fanny-sarja ja Askeleittain-materiaali otetaan käyttöön tunnetaitojen harjoittelemisen tueksi.

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Lasta tuetaan ja kannustetaan huolehtimaan henkilökohtaisesta hygieniasta (käsien pesu, suun pyyhkiminen, vaatteiden viikkaus)
- Opetetaan lasta tunnistamaan oman kehon rajat ja kunnioittamaan toisen koskemattomuutta
- Turvataitoihin tutustuminen lapsen ikätaso huomioiden.
- Tuetaan lapsia itseilmaisussa ja tunteiden säätelyssä. Sanoitetaan tunteita kuvien avulla.
- Ruokailu: Kannustetaan maistamaan eri ruokia ja keskustellaan terveellisestä ravinnosta. Ruokailuhetkellä lapsia kannustetaan ikätasolle sopiva omatoimisuuteen (astioiden palautus ym.)
- Huolehdimme lasten riittävästä levosta ja liikunnasta hyödyntäen piha-alueen lisäksi lähimaastoja viikottain.
- Huoltajien ohjaus lapsen säänmukaiseen pukemiseen.

Unikot:

- Aikuinen valvoo ja ohjaa siirtymätilanteissa: pukeminen, wc käynnit, ruokailu jne
- Ohjataan omatoimiseen leikkien keräämiseen esim. kuvien avulla
- Ohjataan lapsia huolehtimaan omista tavaroista
- Ohjataan vanhempia säänmukaisesta vaatetuksesta
- Annoskoko vastaamaan lapsen tarvetta

Sinikellot:

- Kannustetaan ja tuetaan lasta toimimaan ikätason mukaisesti.
- Huolehditaan, että lapsi kokee olonsa turvalliseksi lepohuoneessa.
- Opetellaan kunnioittamaan toisen koskemattomuutta ja turvataitoja.
- Sanoitetaan lasten tunteita ja hyväksytään kaikki tunteet.
- Käytetään tarvittaessa pcs -kuvia apuna arjen eri tilanteissa.
- Ohjeistetaan huoltajia asianmukaisesta pukeutumisesta.
- Kannustetaan lapsia liikkumaan.

Mintut:

- Tuetaan lapsia itseilmaisussa ja tunteiden säätelyssä mm. Fanny-sarjan avulla.
- Kannustetaan ja ohjataan jokaista lasta huolehtimaan omista tavaroista (esim. kengät ja takit omille paikoilleen, oman naulakon siisteydestä)
- Ruokailussa oma toimisuutta tuetaan (esim. oman leivän voitelu, maidon kaataminen lasiin, oman paikan siistiminen ruokailun jälkeen)
- Omat jäljet siistitään leikin ja toiminnan jälkeen omille paikoilleen (esim. askartelu, piirtäminen)
- Kannustetaan ja tuetaan lasta arjen perustoiminnoissa (esim. wc-käynti, pukeminen, riisuuntuminen, ruokailu)

OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

-Lapsen ja huoltajan lämmin kohtaaminen vastaanottotilanteessa.

-Aikuinen toimii esimerkkinä arjen vuorovaikutustilanteissa.

- Lapsilla annetaan mahdollisuus valita leikki/toiminta.

-Lapsen ja hänen perheensä toiveiden huomiointi toiminnan suunnittelussa. Kirjataan lasten/huoltajien toiveita ylös, lasten ”toiveiden puu”, vanhempien kanssa käydyt vasukeskustelut+ vanhemmille suunnattu google forms kysely.

- Ryhmän säännöt luodaan yhdessä lasten kanssa

Lapset otetaan mukaan arjen työtehtäviin, esim. kattaminen, sängyjen laitto.

Unikot:

- Laaditaan ryhmän säännöt yhdessä lasten kanssa.
- Arjen apulaisen käyttö eri tilanteissa
- Lasten toiveiden kuuntelu esim. yhteisissä laulis/liikunta/kädentaidot hetkissä
- Leikkitaulu käytössä tarvittaessa

Sinikellot:

- Lapsen ja huoltajan lämmin kohtaaminen vastaanottotilanteessa.
- Kuunnellaan lapsen ja hänen perheensä mielipiteitä ja toiveita, joita huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä arjen tilanteissa.
- Aikuinen toimii esimerkkinä ja mallina vuorovaikutustaidoissa lapselle sekä ohjaa lasta toiminnassa.
- Otetaan lapset mukaan arjen työtehtäviin.
- Lapsi saa osallistua toiminnan suunnitteluun ja valita leikin/toiminnan. Huomioidaan lapset yksilöllisesti, otetaan jokaisen lapsen mielipide huomioon.
- Laaditaan ryhmän säännöt yhdessä lasten kanssa.

Mintut:

- Kohdataan lapset ja huoltajat tulo- ja hakutilanteissa henkilökohtaisesti.
- Lapsen ja huoltajien osallisuus otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa arjen eri tilanteissa kuuntelemalla heitä.
- Aikuinen on myönteisenä esimerkkinä lapsille ja ohjaa lasta toiminnassa.
- Lapset mukana arjen toiminnassa (esim. Leikin ja toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa)
- Huomioidaan jokainen lapsi yksilönä ja vasu arjen työkaluksi.
- Keskustellaan ja laaditaan ryhmän säännöt yhdessä lasten kanssa.

MONILUKUTAITO JA TIETO- JA VIESTINTÄTEKNINEN OSAAMINEN

(kirjataan erilliselle sivulle)